

UCHWAŁA Nr XXVIII/140/2012

RADY GMINY GODKOWO

z dnia 19 grudnia 2012 roku

**w sprawie przyjęcia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Godkowo
na lata 2013- 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), **Rada Gminy Godkowo uchwala , co następuje:**

§ 1.

Uchwala się *Strategię Zrównoważonego Rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013 – 2020* w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Godkowo.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Ela Krystyna Jankowiak

UZASADNIENIE
do Uchwały XXVIII/140/2012
RADY GMINY GODKOWO
z dnia 19 grudnia 2012 roku

Strategia rozwoju Gminy Godkowo jest najważniejszym dokumentem określającym kierunki rozwoju gminy na najbliższe lata. Jej celem jest wskazanie misji, wizji oraz celów strategicznych, operacyjnych, zadań strategicznych i ewentualnie projektów, których realizacja w określonym horyzoncie czasowym przyczyni się do wielokierunkowego rozwoju gminy.

Dokument został przygotowany w ramach projektu „Decydujmy Razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych”, współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Najważniejsze elementy Strategii (m.in. misja, wizja, mocne i słabe strony, a także cele i zadania strategiczne) zostały opracowane w ramach pięciu warsztatów strategicznych, zorganizowanych w okresie od marca do grudnia 2012 roku. W warsztatach uczestniczyli przedstawiciele poszczególnych sołectw, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, pracowników urzędu gminy a także opiekunowie projektu z fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej: doradca projektowy i koordynator regionalny.

Opracowany projekt dokumentu został przekazany do konsultacji społecznych. Informację o możliwości składania uwag do projektu dokumentu, znajdującego się na stronie internetowej www.uggodkowo.bip.doc.pl, wywieszono na tablicy ogłoszeń w urzędzie gminy Godkowo, zamieszczono w prasie lokalnej oraz rozpowszechniono elementy strategii w formie tradycyjnej zainteresowanym mieszkańcom. W terminie konsultacji (12-18.12.2012 r.) nie zgłoszono żadnych uwag do projektu *Strategii*.

Rada Gminy Godkowo

STRATEGIA
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
GMINY GODKOWO
NA LATA 2013-2020

GMINA GODKOWO

Powiat Elbląski

Województwo Warmińsko-Mazurskie.

Godkowo, grudzień 2012 rok

Spis treści:

Lp.	Część I	Strona
	Wprowadzenie	
	Zrównoważony rozwój jako podstawa zarządzania Gminą	
	Część II	
	Podstawowe informacje o Gminie Godkowo	
	1. Położenie geograficzne, powierzchnia i struktura użytkowania gruntów, struktura administracyjna, komunikacja, ludność	
	2. Środowisko przyrodnicze i ochrona przyrody, ochrona zabytków i dziedzictwo kulturowe	
	3. Infrastruktura komunalna i techniczna	
	4. Gospodarka	
	5. Warunki życia mieszkańców	
	Część III	
	Uwarunkowania rozwoju Gminy Godkowo	
	1. Uwarunkowania zewnętrzne - szanse i zagrożenia w otoczeniu Gminy	
	2. Uwarunkowania wewnętrzne - silne i słabe strony Gminy	
	3. ANALIZA PROBLEMÓW	
	Część IV	
	Cele rozwoju Gminy Godkowo	
	1. Zasady i przesłanki formułowania celów rozwoju	
	2. Wizja rozwoju (generalny cel kierunkowy) i cele strategiczne	

	1. Cele operacyjne	
	Część V	
	Planowane działania realizacyjne Gminy Godkowo	
	1. Przedsięwzięcia realizacyjne	
	2. Priorytetowe kierunki działań	
	3. Uwarunkowania realizacyjne	
	Część VI	
	Monitoring, kontrola i ocena efektów realizacji ustaleń Strategii	
	1. Monitoring i kontrola realizacji	
	2. Ocena efektów realizacji	
	3. Zestaw wskaźników	
	ZAŁĄCZNI	

ROZDZIAŁ I

I. Wprowadzenie

Gmina Godkowo w 2011 r. podpisała porozumienie o współpracy przy realizacji projektu systemowego *Decydujemy Razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych* realizowanego w ramach Działania 5.3 *Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej, Priorytetu V Dobre rządzenie* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej z siedzibą w Warszawie. Jednym z zadań projektu jest przetestowanie mechanizmów udziału reprezentantów różnych grup i środowisk społeczności lokalnych w tworzeniu dokumentów programowych – dla gminy Godkowo w obszarze zrównoważonego rozwoju.

W ramach projektu powołana została grupa strategiczna w składzie:

Lp.	Nazwisko i Imię	Instytucja/środowisko
1.	Basarab Maria	Sołtys wsi Szymbory
2.	Bogdańska Helena	Sołtys wsi Dobry
3.	Jankowiak Ela	Przewodnicząca Rady Gminy
4.	Kabłasz Anna	Opiekun świetlicy Szymbory
5.	Karwaszewska Elżbieta	Opiekun świetlicy Podągi
6.	Kirol Genowefa	Sołtys wsi Skowrony
7.	Klimczak Urszula	Mieszkaniec Kwitajny Wielkie
8.	Korzeniowska Anna	Kierownik Biblioteki Publicznej
9.	Kowzan Beata	Radna Dobry
10.	Król Iwona	Mieszkaniec Kwitajny Wielkie
11.	Maciszak Krystyna	Mieszkaniec Dobrego

12.	Maczyta Grażyna	Mieszkaniec Podągi
13	Maj Urszula	Sołtys wsi Osiek
14.	Markisz Agnieszka	Radna Osiek
15.	Matwiej Wanda	Sołtys wsi Grądk
16.	Moląg Elżbieta	Opiekun świetlicy Skowrony
17.	Nowakiewicz Grażyna	Mieszkaniec Ząbrowca
18.	Osiak Regina	Radna Podągi
19.	Rzepka Elżbieta	Radna Bielica
20.	Sadowski Mariusz	Mieszkaniec Dobry
21.	Srebrnik Marianna	Sołtys wsi Burdajny
22.	Stolica Janina	Radna Grądk
23.	Wołoszczuk Agata	Sołtys Łępno
24.	Zabłocka Halina	Mieszkaniec Godkowo

Strategia została opracowana przy udziale eksperta dr Elżbiety Springer.

Grupa strategiczna opracowała w trakcie spotkań pięciu spotkań warsztatowych projekt *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013-2020*.

Podstawą opracowania projektu strategii było założenie, iż zrównoważony rozwój może być osiągnięty tylko poprzez długookresową i kompleksową politykę rozwoju Władz Gminy Godkowo, której podstawowym instrumentem jest strategia rozwoju. Jest ona długookresowym programem działania, określającym wizję rozwoju (generalny cel kierunkowy), strategiczne i operacyjne cele jej rozwoju oraz wskazujący sposoby ich wykonania w postaci planowanych przedsięwzięć realizacyjnych (kierunków działań). Strategia rozwoju odpowiada na podstawowe pytanie: co powinniśmy zrobić, aby jak najlepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców Gminy Godkowo, mając oczywiście na uwadze istniejące ramowe warunki jej bieżącego funkcjonowania i dalszego rozwoju, takie jak:

- obowiązujące przepisy prawa dotyczące zasad funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego,
- kierunki, priorytety i cele rozwoju Unii Europejskiej, Polski i województwa Warmińsko-mazurskiego,
- dynamikę rozwoju gospodarczego kraju (koniunktura gospodarcza),

- rozmiary środków finansowych przeznaczanych z budżetu państwa na finansowanie, takich dziedzin (istotnych także dla mieszkańców Gminy Godkowo) jak: gospodarka, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, kultura i sztuka, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne, budownictwo komunalne, drogi publiczne, transport publiczny, ochrona środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- aktualny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Godkowo, będący źródłem jej silnych i słabych stron,
- zasobność budżetu Gminy Godkowo oraz możliwości pozyskiwania dodatkowych zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań gminnych ze źródeł krajowych i zagranicznych, w tym z Unii Europejskiej.

Strategia rozwoju umożliwia bardziej efektywnie gospodarować ograniczonymi zasobami (ludzkimi, rzeczowymi, ekologicznymi i finansowymi), przewidywać problemy, które mogą się pojawić w niedalekiej przyszłości, by odpowiednio wcześniej zacząć im przeciwdziałać. Umożliwia ona uporządkowanie i odpowiednie rozłożenie w czasie planowanych działań realizacyjnych. Pozwala to na uniknięcie realizacji projektów ad hoc, nie powiązanych ze sobą logicznie i nie wpisujących się w ciąg przyczynowo- skutkowy. Strategia rozwoju pokazuje, że planowane do realizacji zadania (projekty) są konsekwencją strategicznego myślenia o rozwoju Gminy Godkowo. Jest to bardzo ważna przesłanka i uzasadnienie przy ubieganiu się o zewnętrzne środki finansowe, w tym środki pomocowe Unii Europejskiej.

Planowanie, a następnie systematyczna realizacja ustaleń Strategii rozwoju winno być oparte o następujące generalne zasady:

Zasada 1 - rozwoju zrównoważonego¹, czyli „uznawanie nadrzędności wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni gminy”. Innymi słowy, dalszy rozwój gminy nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców. Takie postępowanie jest zgodne z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej.

---

¹ Zgodnie z art.3 pkt 50 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska - zrównoważony rozwój „to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

Zasada 2 - racjonalnego gospodarowania polegająca na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonych efektów”. Jest to także zgodne z zapisem art. 35 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, umożliwiającą terminową realizację zadań publicznych oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

Zasada 3 - partycypacji społecznej (uspołecznienia), czyli wspólne podejmowanie działań przez władze gminy, podmioty publiczne, organizacje pozarządowe i sektor prywatny. Innymi słowy chodzi tu o „uspołecznienie procesu zarządzania rozwojem gminy”, czyli włączanie, w prace planistyczne i realizacyjne dotyczące dalszego rozwoju gminy, jak najszerszego grona mieszkańców i reprezentantów społeczności lokalnej (organizacje pozarządowe) oraz lokalnych przedsiębiorców. Taki sposób postępowania pozwala na wypracowanie kierunków działań zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców. Tym samym opracowane wspólnie dokumenty strategiczne (w tym strategia rozwoju gminy) nie funkcjonują jako „dokumenty władzy gminnej”, ale są dokumentami całej społeczności lokalnej i stanowią wspólną podstawę koordynacji działań realizacyjnych różnych podmiotów tak, aby uzupełniały się i miały efekt synergiczny. Takie podejście pozwala więc na to, aby nawiązywał się partnerski dialog w układzie: władze gminy - społeczność lokalna. Chodzi tu także o włączanie w prace planistyczne i realizacyjne dotyczące dalszego rozwoju gminy, jak najszerszego grona mieszkańców i reprezentantów.

Zasada 4 - partnerstwa, czyli wspieranie inicjatyw obywatelskich, zachęcanie do aktywności społecznej i działań prospołecznych mieszkańców, współpracę z organizacjami społecznymi, sektorem prywatnym oraz realizację przedsięwzięć gminnych w formie partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. PPP). Zasada partnerstwa winna być także stosowana we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć.

Zasada 5 - koncentracji, czyli skupienie wysiłków na realizacji ustalonych w Strategii rozwoju celach operacyjnych, a w konsekwencji celach strategicznych.

Zasada 6 - spójności, czyli zgodności zapisów Strategii rozwoju z aktualnymi dokumentami krajowymi i Województwa Warmińsko-mazurskiego o charakterze strategicznym i programowym.

Zasada 7 - otwartości, czyli możliwości aktualizacji zapisów Strategii rozwoju, jeśli pojawią się istotne okoliczności merytoryczne. Umożliwia to elastyczne dostosowywanie i korygowanie celów rozwoju (strategicznym i operacyjnym) oraz kierunków działań (planowanych przedsięwzięć) w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia rozwoju tkwiące w otoczeniu gminy),

a także wewnętrzne (silne i słabe strony gminy).

Biorąc powyższe pod uwagę, Gmina Godkowo przystąpiła do opracowania dokumentu *pt. Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013-2020 roku* (w skrócie Strategia). Głównym motywem jego sporządzenia była potrzeba stworzenia merytorycznych podstaw do prowadzenia długookresowej i kompleksowej polityki rozwoju Gminy Godkowo zmierzającej do:

- stałej poprawy poziomu życia i kształtowania proekologicznych postaw mieszkańców,
- aktywizacji mieszkańców do działań prospołecznych oraz ich integracji i aktywizacji wokół działań prorozwojowych, a także ochrony walorów i zasobów dziedzictwa kulturowego,
- ochrony cennych walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz doprowadzenie jego stanu czystości do standardów Unii Europejskiej,
- tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego (ekologicznie bezpiecznego), w tym funkcji mieszkaniowych i turystyczno-wypoczynkowych,
- efektywnego wykorzystywania środków finansowych z budżetu Gminy,
- nawiązywania i rozwoju współpracy władz Gminy Godkowo z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na jej terenie oraz osobami chcącymi współpracować na zasadach wolontariatu przy rozwiązywaniu konkretnych problemów,
- nawiązywania nowej i rozwoju istniejącej partnerskiej współpracy z władzami powiatu Elbląskiego i z gminami sąsiednimi, władzami samorządowymi województwa Warmińsko-mazurskiego w celu rozwiązywania wspólnych problemów, a także z gminami zagranicznymi.
- zapewnienia kompatybilności (spójności) zapisów Strategii (celów rozwoju i kierunków działań) z ustaleniami dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu Polski i województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2013 - jest to wstępny warunek ubiegania się o współfinansowanie środkami unijnymi realizacji projektów gminnych,
- ubiegania się o pomocowe środki finansowe z funduszy pomocowych Unii Europejskiej oraz pozyskiwanie ich z innych źródeł zewnętrznych na realizację zadań gminnych,

Skuteczna realizacja zapisów Strategii zależeć będzie od systematyczności i determinacji w działaniach realizacyjnych zarówno obecnych, jak i przyszłych Władz Gminy Godkowo, a także sprzyjających uwarunkowań, tkwiących w jej otoczeniu (sytuacja w skali Unii Europejskiej, Polski, Województwa Warmińsko-Mazurskiego i powiatu Elbląskiego).

Proces opracowywania niniejszego dokumentu podzielono (zgodnie z metodyką planowania strategicznego) na następujące merytoryczne etapy:

ETAP I - Przeprowadzenie analizy uwarunkowań rozwoju Gminy Godkowo (uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne oraz wskazanie strategicznych problemów dalszego jej rozwoju),

ETAP II - Określenie generalnego celu kierunkowego (wizji rozwoju) i celów strategicznych Gminy Godkowo, a następnie sformułowanie celów operacyjnych i planowanych przedsięwzięć realizacyjnych (kierunków działań) oraz wskazanie priorytetów realizacyjnych,

ETAP III - Wykazanie spójności ustaleń Strategii z dokumentami strategicznymi i programowymi rządu RP i województwa Warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2013,

ETAP IV - Wskazanie głównych uwarunkowań oraz zasad monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii.

Niniejszy dokument pt. *Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013-2020* jest spójna z ustaleniami dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu:

Krajowym:
Strategia Rozwoju Kraju 2020 Strategia wyznaczająca trzy obszary strategiczne - <i>Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna</i> , w których koncentrować się będą główne działania oraz określająca , jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.
Narodowy Plan Rozwoju 2007- 2013
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności) - dokument określa cele, priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty Europejskiej na lata 2007-2013
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 dokument stanowi podstawę dla realizacji ustaleń zawartych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) - jest to merytoryczna podstawa do ubiegania się o unijne środki pomocowe w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Województwa Warmińsko-mazurskiego:
Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku
Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2013
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Stąd też, strategiczne i operacyjne cele rozwoju zawarte w *Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013-2020* są zgodne z celami i priorytetami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach. Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się Gminy Godkowo o dofinansowanie przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rozwojowych (projektów), w tym inwestycji gminnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007-2013.

Ponadto, przy opracowywaniu Strategii wzięto pod uwagę ustalenia następujących dokumentów strategicznych oraz programowych powiatu Elbląskiego i Gminy Godkowo:

- Strategia Trwałego Zrównoważonego Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Elbląskiego na lata 2007-2015
- Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanalu Elbląskiego na lata 2009-2012
- Program Aktywności Lokalnej 2010- 2013
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Elbląskiego na lata 2009-2013
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Godkowo,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Godkowo
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godkowo do 2015 roku
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Godkowo na 2013 rok
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Godkowo,

- Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Godkowo

Proces opracowywania niniejszego dokumentu *pt. Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013- 2020* miał charakter uspołeczniony.

II. Zrównoważony rozwój jako podstawa zarządzania Gminą.

Zrównoważony rozwój - oznacza nowy sposób podejścia do rozwiązywania problemów społeczno-gospodarczych oraz ekologiczno-przestrzennych w skali globalnej, krajowej, regionalnej i lokalnej. Jest to taki sposób organizacji życia społecznego, prowadzenia działalności gospodarczej i wykorzystania potencjału środowiska przyrodniczego, który zapewni trwały oraz dynamiczny rozwój jakościowo nowych procesów wytwórczych, trwałość użytkowania zasobów przyrodniczych i poprawę jakości życia człowieka. Na zrównoważony rozwój składają się następujące podstawowe elementy:

- rozwój społeczno-gospodarczy i zagospodarowanie przestrzenne zharmonizowane ze środowiskiem przyrodniczym tak, aby nie powodować nieodwracalnych zmian w zasobach i walorach przyrody - równowaga pomiędzy celami społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi,
- działania na rzecz integracji i kształtowania prospołecznych postaw obywateli oraz szeroki ich udział w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków i tempa procesów rozwojowych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- wdrażanie nowoczesnych kierunków rozwoju gospodarki, zmierzających do minimalizowania zużycia surowców i energii oraz emisji zanieczyszczeń do środowiska przyrodniczego,
- planowanie dla przyszłości, czyli rozwiązując dzisiejsze problemy nie zapominajmy o przyszłych pokoleniach i jego potrzebach,
- zapewnienie sprawiedliwego dostępu do zasobów przyrodniczych obecnych i przyszłych pokoleń.

Istotą **zrównoważonego rozwoju** jest więc nadanie konsumpcji, produkcji i rozwojowi cywilizacyjnemu takiego kierunku, który przyczyniać się będzie z jednej strony do trwałej poprawy jakości życia obywateli, z drugiej zaś do zachowania walorów i zasobów środowiska przyrodniczego przy jednoczesnej czynnej ich ochronie. Przyjmuje on więc za swoją podstawę założenie, że poprawa, a co najmniej nie pogarszanie stanu środowiska przyrodniczego, winny być jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój gospodarczy i społeczny.

We wspólnej polityce rozwoju Unii Europejskiej, w tym ochrony środowiska przyrodniczego największy nacisk kładzie się obecnie na **zrównoważony rozwój** uwzględniający potrzeby obecnego i przyszłych pokoleń. Jest on traktowany jako strategiczna zasada działania (planistyczna i realizacyjna) w sferze społecznej, gospodarczej i ekologicznej, która zakłada osiągnięcie następujących celów:

- stałą poprawę jakości życia i ochronę zdrowia obywateli,
- racjonalizację zakresu i charakteru produkcji oraz konsumpcji energii,
- zachowanie, ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego (ochrona dziedzictwa przyrodniczego, unikanie wyrządzania trwałych szkód w środowisku, zapobieganie zanieczyszczeniom i szkodom oraz ich ograniczanie),
- zmianę nawyków konsumpcyjnych obywateli na bardziej proekologiczne,
- zapewnienie ciągłego dostępu do surowców naturalnych, rozważne i racjonalne ich wykorzystanie oraz optymalne gospodarowanie i właściwe zagospodarowanie odpadów (odzyskiwanie surowców wtórnych),
- edukację ekologiczną obywateli.

Cele te są zaadresowane do wszystkich podmiotów, tj. władz publicznych wszystkich szczebli, wszystkich podmiotów gospodarczych (publicznych i prywatnych), organizacji społecznych i ogółu obywateli. Ich realizacja powinna odbywać się drogą uzyskania wysokiego poziomu ochrony środowiska z zastosowaniem działań zapobiegawczych, pilnego naprawiania szkód u źródeł ich powstawania oraz ponoszenia kosztów zanieczyszczeń przez sprawcę. Tak więc, prawo Unii Europejskiej uznało **zrównoważony rozwój** jako podstawową **zasadę** warunkującą rozwój gospodarczy i społeczny oraz zagospodarowanie przestrzenne. Oparta na niej ochrona środowiska musi być uwzględniana we wszystkich sferach aktywności i na wszystkich etapach działań władz publicznych, obywateli i podmiotów gospodarczych, tj. planowania i podejmowania decyzji, wdrażania przyjętych ustaleń oraz

kontroli postępów w ich realizacji.

Wprowadzane od kilku lat w Polsce przepisy prawa tworzą podstawy dla urzeczywistniania zasady **zrównoważonego rozwoju**, co znalazło swój wyraz w zapisach Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku², jak też w ustawach: prawo ochrony środowiska³ oraz o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴. Wprowadzanie w życie tej zasady wynika także ze zobowiązań międzynarodowych. Otóż, Polska podpisała w 1992 roku **Deklarację z Rio de Janeiro oraz Agendę 21** określające prawa i obowiązki państw w procesie realizacji zasady zrównoważonego rozwoju oraz zestaw zaleceń dla działań na rzecz jej urzeczywistnienia. Także podpisany przez Polskę w 1991 roku **Układ Stowarzyszeniowy z WE zawiera** zapis, że „polityka realizacji rozwoju społeczno-gospodarczego Polski powinna kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Biorąc powyższe pod uwagę, planowanie i podejmowanie decyzji na szczeblu władz Gminy Godkowo zgodnie z zasadą **zrównoważonego rozwoju** będzie zakładać konieczność zintegrowanego i kompleksowego podejścia do procesów jej dalszego rozwoju, tj. traktowania ich jako współzależne i wzajemnie uwarunkowane procesy rozwoju społecznego, gospodarczego, ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zagospodarowania przestrzeni. **Zrównoważony rozwój** Gminy Godkowo będzie opierać się na:

- łagodzeniu lub eliminowaniu konfliktów na linii: rozwój osadnictwa i działalności gospodarczej, a ochrona cennych walorów i zasobów środowiska przyrodniczego,
- miejscowym potencjale rozwojowym, tj. miejscowych zasobach przyrodniczych, ludzkich i materialnych oraz lokalnej inicjatywie społecznej i gospodarczej,
- racjonalnym użytkowaniu zasobów naturalnych poprzez zmniejszanie zużycia energii, surowców i materiałów, a równocześnie wzroście udziału wykorzystywania zasobów odnawialnych,
- ochronie powietrza atmosferycznego i ochronie przed hałasem poprzez redukcję emisji gazów i pyłów oraz emitorów hałasu i wibracji,

---

² Art. 5. Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolność i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz **zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju**; Art. 74 ust. 1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłemu pokoleniom; Art. 74 ust. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych; Art. 86. Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa.

³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001r. Nr 62 poz. 627 z póź. zm).

⁴ Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz. 717).

- ochronie wód powierzchniowych i podziemnych przez właściwą gospodarkę wodno-ściekową oraz racjonalizację zużycia wody,
- ochronie zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności przez zmniejszanie presji wynikającej z rozwoju osadnictwa i działalności gospodarczej,
- ustaleniach krańcowej możliwości zainwestowania terenu, racjonalnej gospodarce gruntami,
- jak najlepszym wykorzystaniu istniejących materialnych elementów zagospodarowania przestrzeni i jej racjonalne kształtowanie,
- „czystych” ekologicznie technologiach produkcji, w tym wytwarzania energii,
- zbilansowaniu wszystkich ekonomicznych, społecznych i ekologicznych korzyści i strat wynikających z określonych przedsięwzięć społeczno-gospodarczych.

Biorąc powyższe pod uwagę, **władze Gminy Godkowo przy formułowaniu celów rozwoju, a następnie planowanych działań realizacyjnych kierowały się konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju**. Ta zasada będzie również przestrzegana na etapie realizacji ustaleń strategicznych. Wdrażanie tej zasady musi dokonywać się przy respektowaniu realiów społecznych i ekonomicznych, w tym finansowych (zasobność budżetu). Stąd też w najbliższych latach zasadne stają się działania na rzecz wypełnienia zobowiązań wynikających z Dyrektyw Unii Europejskiej (zwłaszcza tzw. „wodnej”, „ściekowej” i „śmieciowej”). Jest to szczególnie ważne, bowiem Gmina Godkowo charakteryzuje się dużymi walorami i zasobami środowiska przyrodniczego, które trzeba chronić i nie dopuszczać do ich degradacji. Dalszy rozwój osadnictwa, działalności gospodarczej i turystyki musi odbywać się z poszanowaniem środowiska przyrodniczego.

Skuteczne wdrażanie w życie zasady **zrównoważonego rozwoju** w Gminie Godkowo będzie wymagało systematycznej edukacji ekologicznej mieszkańców przede wszystkim najmłodszego pokolenia, jako podstawy do wzrostu ich świadomości ekologicznej, a w konsekwencji zwiększenia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego.

ROZDZIAŁ II

Podstawowe informacje o Gminie Godkowo

CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY

1.1 Położenie geograficzne i administracyjne

Gmina Godkowo położona jest w północno - wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego, w powiecie elbląskim. Od Północy gmina graniczy z gminą Wilczęta, od zachodu z gminą Pasłęk, a od południa z gminami Miłakowo oraz Morąg. Wschodnią granicą z gminą Orneta stanowi rzeka Pasłęka. Granice gminy północna, wschodnia i południowa stanowią równocześnie granice powiatu elbląskiego i powiatów braniewskiego, lidzbarskiego i ostródzkiego.

1.2 Ukształtowanie i geomorfologia terenu, budowa geologiczna

Krajobraz gminy jest bardzo zróżnicowany. Granica gminy przebiega przez tereny równinne: części północnej-faliste i o znacznych różnicach wysokości, w części południowej i zachodniej (dolina jezior Okonie i Zimnochy) oraz we wschodniej części gminy wzdłuż silnie meandrującej rzeki Pasłęki.

Na krańcach północno - i południowo - wschodnich występują znaczne połacie lasów. Częściowo zadrzewiona jest również zachodnia część gminy. Na pozostałych terenach granica przebiega głównie przez łąki i pola.

Gmina położona jest w obrębie dwóch mezoregionów fizyczno-geograficznych Pojezierza Iławskiego i Równiny Warmińskiej. Pojezierze Iławskie obejmuje swym zasięgiem zachodnią, południową i środkową część gminy. Charakteryzuje się rzeźbą terenu urozmaiconą ciągiem moren czołowych oraz liczne wąwozy i doliny rzeczne. Maksymalne wysokości nieznacznie przekraczają 130 m n.p.m. Do Równiny Warmińskiej należą północna część oraz niewielki fragment w północno - zachodniej części gminy. Rzeźba terenu na tym obszarze jest mało urozmaicona i monotonna. Dominuje typ rzeźby równinnej i niskofalistej. Większe zróżnicowanie wysokości wprowadza jedynie dolina rzeki Pasłęki.

W bezpośredniej bliskości gminy Godkowo wyróżniają się następujące krainy geograficzne: Pojezierze Iławskie, Wybrzeże Staropruskie, Wysoczyzna Elbląska, Równina Warmińska i Ornecka oraz Żuławy Wiślane. Wysoczyzna Elbląska stanowi falistą kępę wysoczyznową opadającą stromymi stokami ku Zalewowi Wiślanemu oraz Żuławom Wiślanym, a mniej wyraźnie ku Równinie Warmińskiej. Żuławy Wiślane stanowią nisko położoną dolinę utworzoną przez akumulację namulów rzecznych. We wschodniej części regionu znajduje się jezioro Drużno

1.3 Warunki hydrograficzne

Przez obszar gminy przebiegają dwie znaczące rzeki Pasłęka oraz rzeka Wąska. Wraz z dopływami stanowią podstawowe jednostki hydrograficzne gminy. Rzeka Pasłęka uchodzi do Zalewu Wiślanego. Rzeka Wąska, wypływająca z jezior Zimnochy i Okonie uchodzi do jeziora Drużno. Niewielki fragment północnej części gminy należy do zlewni rzeki Baudy.

1.4 Warunki klimatyczne

Według podziału Gumińskiego na dzielnice rolniczo - klimatyczne Polski, gmina Godkowo znajduje się w dzielnicy wschodnio bałtyckiej, której klimat charakteryzuje się wieloma cechami związanymi z wpływem Bałtyku.

Roczna amplituda temperatur wynosi 20,3 °C - 20,5 °C, przy średniej: wartości temperatury w roku 7,2 °C - 7,5 °C, najniższej w lutym (śr. 2,8 °C), najwyższej w lipcu (17,7 °C). Roczna suma opadów dla dzielnicy wschodnio bałtyckiej wynosi ok. 550 - 650 mm. Przeważają wiatry południowo - zachodnie i zachodnie.

1.5 Warunki glebowe

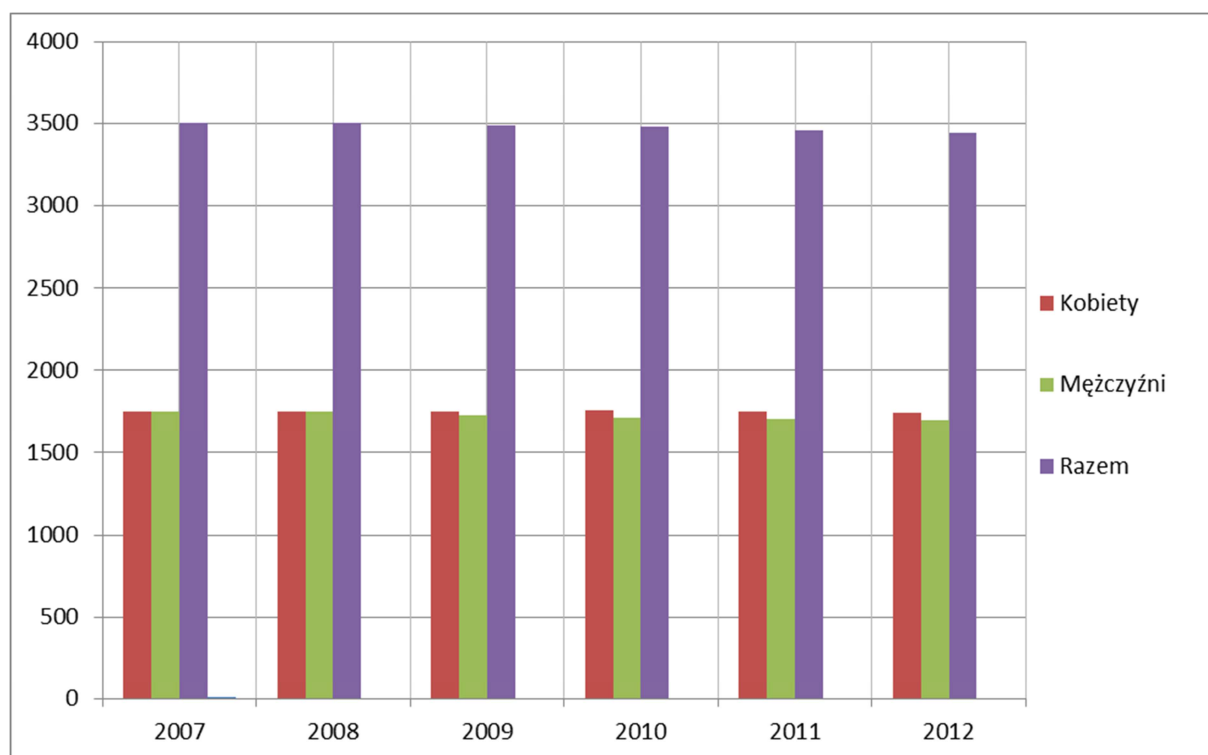
Na terenie gminy dominują wykształcone na utworach morenowych dwa typy gleb: brunatne właściwe i brunatne wyrugowane wykształcone na glinach i piaskach gliniastych.

Średni wskaźnik bonitacji dla gleb gminy Godkowo wynosi 1,02. W gruntach ornych dominują gleby klasy IVa i Iii. Dominują gleby brunatne. W północnej części gminy są to głównie gleby brunatne właściwe w południowej brunatne wyrugowane i kwaśne. Pojawiają się również gleby piaskowe typu bielcowe i rdzawe.

Powierzchnia geodezyjna obszaru gminy

Stan i struktura ludności

Gmina Godkowo liczy 3442 mieszkańców na dzień 30.06.2012 rok. Gęstość zaludnienia wynosi 19 osób/ km². /strukturę ludności na przestrzeni lat przedstawia wykres nr 1.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności

1.6 Obszary i obiekty prawnie chronione

Gmina Godkowo położona jest częściowo w granicach systemu obszarów chronionych złożonego z obszarów chronionego krajobrazu i rezerwatu przyrody. Głównymi osiami powiązań przyrodniczych w ramach tego systemu są tereny związane z dolinami rzek Wąskiej i Pasłęki. Pełnią one podstawową rolę korytarzy ekologicznych rangi regionalnej wiążących obszar gminy z otoczeniem.

Na obszarze gminy występują następujące formy prawnej ochrony przyrody:

- 28 pomników przyrody: dęby szypułkowe zlokalizowane we wsi Zimnochy - w wąwozie koło pola A. Rowińskiego - w wieku około 370 lat, o obwodzie 4,8 m i wysokości 31 m, na skraju parku, na gruncie D. Stasiuka - wieku około 420 lat, o obwodzie 5,6 m i wysokości 29 m oraz drzewa położone na południe od wsi Podągi w dolinie bezimiennego dopływu Pasłęki w dawnej części parku.
- faunistyczny rezerwat przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce,
- trzy obszary chronionego krajobrazu (częściowo i na pograniczu):

Słubicki Obszar Chronionego Krajobrazu - położony na terenie powiatów Braniewo i Elbląg, w gminach: Młynary, Godkowo i Wilczęta, obejmuje niewielki fragment przygraniczny północnej części gminy (okolice wsi Miłosna).

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Pasłęki - obejmuje tereny będące częścią przyrzecza tego ciek wodnego. Elementami krajobrazotwórczymi tego obszaru są m. in. : meandry koryta rzecznej Pasłęki, dno doliny rzeki wraz ze starorzeczami okolonymi krzewami torfolubnymi oraz łąki i pastwiska okresowo lub stale podmokłe, tworzące tarasy zalewowe rzeki, zbocza doliny rzecznej, porożcinane licznymi, młodymi dolinkami erozyjnymi, porośnięte lasem lub terenami zadrzewień czy też zakrzewień śródpolnych z obszaru gminy Godkowo w granicach OChK Rzeki Pasłęki leżą wschodnie fragmenty gminy - otoczenie doliny rzecznej z występującymi tam kompleksami leśnymi. Rezerwat „Ostoja bobrów”, znajduje się w granicach tego obszaru.

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąskiej - południe i zachodnie tereny gminy. Krajobraz tego obszaru swoją atrakcyjność zawdzięcza bogatej rzeźbie terenu (rozcięcia erozyjne rzek Sały Olszynki oraz innych cieków rozmieszczone wzdłuż rzeki Wąskiej) oraz kompleksem lasu mieszanego porastającego zbocza dolin i fragmenty wierzchowiny wysoczyznowej.

- 2 obszary wyznaczone w ramach systemu obszarów Natura 2000 w Polsce:

Specjalny obszar ochrony ptaków PLB 280002 doliny Pasłęki - na obszarze ostoi ptaków o randze europejskiej występuje co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK) W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: nurogęś, błotniak łąkowy, kania czarna, kania ruda, bielik, orlik

krzykliwy, trzmielojad, samotnik, zimorodek, siniak. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bąk, bocian biały, bocian czarny, błotniak stawowy, derkacz i rybitwa czarna.

Specjalny obszar chroniony siedlisk PLH 280006 rzeka Pasłęka - jest to ważna ostoja bobra *Castor fiber* w północno – wschodniej Polsce. Wody Pasłęki i jej dopływów są siedliskiem ryb reofilnych i potencjalnie największym tarliskiem ryb wędrownych. Bytuje tu 8 gatunków ryb z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, m. in. silne populacje bolenia *Aspius aspius* i głowacza białopłetwego *Cottus gobio*. Łącznie, w ostoi stwierdzono 12 gatunków kręgowców z załącznika II Dyrektywy. Z doliną rzeki związanych jest ponad 9 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH280032 Uroczysko Markowo- obszar prawie połowie (47%) jest pokryty lasami mieszanymi, lasy liściaste zajmują ponad jedną piątą całości powierzchni obszaru, natomiast siedliska rolnicze to z kolei ponad jedna czwarta powierzchni, pozostałą część obszaru zajmują wody śródlądowe. Obszar leży w południowej części Równiny Warmińskiej, na granicy z pojezierzem ławskim. W stosunku do całego mezoregionu zaznacza się zmiana krajobrazu z równinnego na pagórkowaty, pojezierny z licznymi głęboko wyciętymi wąwozami. Główną osią SOOS jest rzeka Wąska (dopływ jez. Drużno) w jej głównym biegu od wsi Skowrony do wsi Strużyna (na wschód od Strużyny). Krawędzie doliny rzeki Wąskiej przecinane są licznymi, poprzecznymi wąwozami o bardzo stromych zboczach i dużym spadku podłużnym. Dna wąwozów mają charakter górski z licznymi źródłiskami czynnymi przez cały rok. Główne walory przyrodnicze tego obszaru to: dominacja wielogatunkowych lasów liściastych. Niemal 50% powierzchni tego lasu znajduje się w doskonałym i dobrym stanie zachowania ze wszystkimi charakterystycznymi składnikami fitocenozy, są to przede wszystkim powierzchnie zajmujące strome zbocza dolin erozyjnych (wąwozów) oraz strefy przy krawędziowe tych dolin; występowanie na krawędziach i nasłonecznionych zboczach grądu zboczowego z licznymi gatunkami charakterystycznymi; doskonale zachowana struktura gatunkowa lasów liściastych z licznie występującymi gatunkami chronionymi i lokalnie na obszarze płn. - wsch. Polski. W obrębie dolin erozyjnych występują aktywne źródła z charakterystyczną florą oraz charakterystyczną dla źródeł entomofauną; dużej ilości martwych stojących i leżących drzew, które są siedliskiem gatunków saproksylicznych bezkręgowców w tym zaliczanych do lasów pierwotnych rzadziej brioflory grzybów i porostów.

Rozdział III

Uwarunkowania rozwoju Gminy Godkowo

Analiza zewnętrznych, jak i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju stanowi użyteczną pomoc umożliwiającą dokonanie oceny wpływu otoczenia na procesy rozwojowe, a także stanu zasobów Gminy Godkowo. Analiza ta stała się merytoryczną podstawą do:

PO PIERWSZE - wskazania kluczowych zewnętrznych uwarunkowań, czyli zdarzeń, zjawisk, tendencji i procesów, mających miejsce w otoczeniu oraz wpływających pozytywnie lub negatywnie na dalszy rozwój Gminy (obecnie lub w przyszłości), czyli zaprezentowanie jej szans i zagrożeń rozwojowych⁵,

PO DRUGIE - identyfikacji podstawowych wewnętrznych uwarunkowań jej dalszego rozwoju, wynikających z obecnej sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej, ekologicznej, i przestrzennej, czyli przedstawienie silnych i słabych stron Gminy (jest to samoocena stanu istniejącego)⁶,

PO TRZECIE - wskazania głównych (podstawowych) problemów dalszego jej rozwoju, które wymagają podjęcia określonych działań naprawczych zmierzających do likwidacji barier

---

⁵ Przez **szansę** należy rozumieć czynniki, zdarzenia, okoliczności, zjawiska i procesy występujące w otoczeniu gminy (powiatowym, wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym), które mają korzystny (pozytywny) wpływ na jej obecne funkcjonowanie i dalszy rozwój. Szanse sprzyjają więc rozwojowi gminy. Przez **zagrożenie** należy rozumieć uzasadnione zjawisko, okoliczność, zdarzenie lub proces występujący w otoczeniu gminy (powiatowym, wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym), które mają niekorzystny (negatywny) wpływ na jej obecne funkcjonowanie i dalszy rozwój. Zagrożenia stanowią więc bariery, utrudnienia w rozwoju gminy. Mogą być także przyczyną konieczności poniesienia dodatkowych kosztów związanych z jej bieżącym funkcjonowaniem i dalszym rozwojem (np. dopłata z budżetu gminy do oświaty, bowiem przekazywana subwencja oświatowa nie pokrywa pełnych kosztów, dopłata do remontów dróg powiatowych).

⁶ Przez **silne strony** należy rozumieć szeroko rozumiane walory i zasoby gminy. Ponadto zaliczyć do nich można również umiejętności władz gminy w zakresie zarządzania, tworzenia lokalnego klimatu dla przedsiębiorczości w celu stymulowania i wspierania rozwoju gospodarki lokalnej, współpracy z organizacjami pozarządowymi, aktywności w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na realizację różnego rodzaju przedsięwzięć o charakterze publicznym. Z kolei **słabe strony** są konsekwencją ograniczeń (niedoborów) szeroko rozumianych walorów i zasobów gminy. Duża liczba słabych stron gminy osłabia jej zdolność do konkurencyjności z innymi w pozyskiwaniu inwestorów, nowych mieszkańców i turystów oraz zewnętrznych środków finansowych, a także ogranicza skalę i dynamikę jej dalszego rozwoju.

i ograniczeń rozwojowych lub co najmniej złagodzenia ich negatywnego wpływu na poziom życia mieszkańców Gminy - czyli przedstawienie katalogu jej głównych problemów rozwojowych.

1. Uwarunkowania wewnętrzne - silne i słabe strony Gminy

Analiza wewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy Godkowo zorientowana była na jej własne zasoby (społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne, przestrzenne, ekologiczne, finansowe), które z jednej strony wpływają na jakość życia obecnych mieszkańców i funkcjonowania zlokalizowanych już przedsiębiorców, z drugiej zaś strony determinują poziom jego atrakcyjności lokalizacyjnej dla potencjalnych mieszkańców i podmiotów gospodarczych w przyszłości.

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju składają się z zestawu silnych i słabych stron Gminy Godkowo. Ich enumeracja jest swoistą „samooceną”, osiągniętego dotąd poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, a także wskazuje na jej potencjał rozwojowy i główne problemy wymagające podjęcia działań naprawczych. Była ona prowadzona w sferze: powiązań z otoczeniem, ludnościowej, ekologicznej, gospodarczej, infrastruktury technicznej i społecznej oraz zagospodarowania przestrzennego, a także współpracy Gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami, współpracy międzynarodowej Gminy.

2. Uwarunkowania zewnętrzne - szanse i zagrożenia w otoczeniu Gminy

Analiza uwarunkowań zewnętrznych zorientowana była na otoczenie Gminy Godkowo. Skala i tempo jej rozwoju, a tym samym poziom zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców jest bowiem w bardzo dużym stopniu zależne od otoczenia, które oddziałuje na nią wywierając stały wpływ - pozytywny (szanse rozwoju) lub negatywny (zagrożenia rozwoju). Systematyczne śledzenie zmian w otoczeniu pozwala władzom Gminy Godkowo wykorzystywać szanse (sposobności) i unikać zagrożeń rozwojowych. Innymi słowy chodzi tu z jednej strony o maksymalne wykorzystywanie pojawiających się szans dla zdynamizowania rozwoju, z drugiej zaś - minimalizowanie zagrożeń, które mogą mieć negatywny wpływ na skalę i tempo rozwoju Gminy Godkowo (jest to swoista "ochrona" przed niesprzyjającym otoczeniem).

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju Gminy Godkowo w kategoriach silnych i słabych stron oraz kluczowe szanse i zagrożenia rozwojowe Gminy Godkowo przedstawiają się następująco:

Próbując wypracować ogólne wnioski w zakresie przedstawionej analizy SWOT należy stwierdzić, że podstawowym problemem jest wciąż niska jakość życia mieszkańców gminy oraz niewystarczające warunki do szybkiej zmiany istniejącej sytuacji. Największe potrzeby występują w zakresie niedostatecznego rozwoju infrastruktury technicznej, ochrony środowiska oraz szeroko rozumianej infrastruktury społecznej. Ponadto gmina jako jednostka samorządu terytorialnego musi poradzić sobie z występującą niewydolnością systemu finansowego, spowodowanego przede wszystkim niewłaściwą strukturą wydatków budżetowych wynikającą z kolei ze zbyt wysokiego obciążenia budżetu stale rosnącymi kosztami bieżącego funkcjonowania. Dlatego też można wysnuć wniosek, że działalność lokalnego samorządu w oparciu o opracowaną strategię powinna polegać zasadniczo na zmianie podejścia systemowego do kwestii finansowania działalności gminy w poszczególnych obszarach życia społeczno – gospodarczego. Konieczny jest rozwój brakujących elementów infrastruktury technicznej z jednoczesnym wzrostem efektywności wykorzystania i zarządzania już istniejącym potencjałem techniczno – organizacyjnym. Do realizacji tych celów konieczne jest nie tylko zdefiniowanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, ale przede wszystkim spójne, przemyślane i konsekwentne działanie zgodnie z przyjętymi priorytetami. Wyzwania dla gminy w aspekcie wykorzystania potencjalnych szans oraz przeciwdziałania istniejącym zagrożeniom należałoby rozpatrywać na gruncie zarówno możliwości finansowych jak i działań o typowo organizacyjnym charakterze. O ile na sytuację finansową wpływ ma bardzo wiele czynników zewnętrznych trudnych czasami do prognozowania o tyle zmiany w zakresie efektywności organizacyjnej nie muszą być synonimem zwiększonych wydatków budżetowych. Opracowana analiza jednoznacznie wskazuje na istnienie pewnych dobrych form angażowania kapitału społecznego do rozwiązywania zawsze nieograniczonych problemów lokalnego samorządu niemniej jednak należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że podejmowane inicjatywy noszą znamiona działań sporadycznych, częściowo podyktowanych uwarunkowaniami prawnymi oraz niewątpliwie nieskoordynowanych. Dlatego też, poza koniecznością rozwoju gminy poprzez realizację przedsięwzięć inwestycyjnych nieodzownym elementem poprawy jakości życia mieszkańców będzie wypracowanie skutecznych form wielosektorowej współpracy (lokalnego samorządu, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, osób fizycznych).

Takie podejście powinno przynieść wymierne korzyści w postaci wzajemnego zrozumienia, współdziałania i rozwiązywania w konwencji dialogu konfliktów spowodowanych często rozbieżnymi celami. Niewątpliwie będzie to bardzo trudny proces wymagający często diametralnej zmiany

dotychczasowego działania, dający jednak szansę na osiągnięcie swoistego efektu synergii w zakresie potencjału społecznego, organizacyjnego i przyrodniczo – kulturowego gminy.

ANALIZA SWOT

ZAGROŻENIA	SZANSE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezrobocie 2. Emigracja i migracja młodych 3. Brak oczyszczalni 4. Dzikie wysypiska śmieci 5. Tragiczny stan dróg 6. Upadek przedsiębiorstw istniejących 7. Wzrost patologii 8. Słabo rozwinięta służba zdrowia 9. Słaba współpraca między sąsiedztwem 10. Niska samoocena ludności 11. Wzrost kosztów utrzymania 12. Przejmowanie coraz więcej obowiązków przez Samorząd Gminy narzuconych przez Rząd (a fundusze pozostają te same) 13. Spadek aktywności społecznej. 14. „Wypalenie” liderów 15. Niedostateczna przepływ informacji 16. Brak środków na rozwój gminy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskiwanie środków unijnych 2. Uniwersytet III Wieku 3. Tworzenie nowych miejsc pracy 4. Ścieżki rowerowe i inne trasy turystyczne oraz ich oznakowanie 5. Rozwój agroturystyki 6. Tworzenie gospodarstw ekologicznych 7. Dobra promocja i reklama (Internet, wydawnictwa, ulotki, 8. Kanalizacja (oczyszczalnie) 9. Współpraca Sołectw, gmin ościennych

<ul style="list-style-type: none"> 17. Ograniczenie dotacji i dofinansowania (np. na projekty, na aktywizację bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem) 18. Mało specjalistów do pozyskiwania środków zewnątrz. 	<ul style="list-style-type: none"> 10. Pozyskiwanie inwestorów 11. Modernizacja drogi 513 (województwa) i 1162N 12. Przystąpienie do LGD 13. Zespół ds. promocji gminy 14. Budowa kompleksu handlowo-usługowego 15. Odtworzenie tradycji i korzeni wielokulturowych (np. poprzez budowę cerkwi) 16. Wzbogacenie działalności świetlic 17. Podniesienie kwalifikacji lub przekwalifikowanie (np. osób odchodzących z rolnictwa, bezrobotnych, w tym kobiet nie pracujących) 18. Zaangażowanie do pracy społecznej i zawodowej osób starszych 19. Pozyskanie sponsorów 20. Pozyskanie partnerów do współpracy w rozwoju lokalnym (organizacje, samorządy, fundacje itp.) 21. Renowacja cmentarzy 22. Stworzenie miejsc pamięci 23. Zaktywizowanie jednostek OSP 24. Zwiększenie integracji społecznej 25. Dalszy wzrost aktywności społecznej 26. Wykorzystanie terenów po-PG
MOCNE STRONY	S ŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> 1. Kapitał ludzki 2. Dobra komunikacja międzyludzka 3. Dobra współpraca z samorządem lokalnym, powiatem, województwem 4. Czyste środowisko 5. Dobra infrastruktura wodociągowa 6. Walory przyrodnicze 7. Zaplecze do rozwoju kultury i sportu (Świetlice wiejskie) 8. Zespół do spraw promocji Gminy 9. Aktywni liderzy lokalni 10. Aktywizacja społeczności lokalnej 11. Dziedzictwo kulturowe- zabytki, rękodzieło, rzemiosło 12. Agroturystyka (ścieżki rowerowe) 13. Oświata (kadra nauczycielska i dobre zaplecze) 14. Przekaz informacji 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Bezrobocie 2. Słaba aktywność 3. Roszczeniowość 4. Brak perspektyw dla młodych 5. Słaba infrastruktura: drogi, punkty usługowe, itp. 6. Słaba komunikacja między miejscowościami 7. Niedostateczna opieka zdrowotna 8. Alkoholizm, patologie 9. Utrudnione korzystanie młodzieży z oferty szkół pozalekcyjnej (dojazd) 10. Dziedziczenie bezradności 11. Słaba jakość dróg 12. Zbyt mało przedsiębiorców w gminie 13. Duża ilość małych, nisko dochodowych gospodarstw 14. Bardzo niskie dochody mieszkańców

<ul style="list-style-type: none"> 15. Klub sportowy „Żuraw” 16. Organizacje pozarządowe, inne aktywne grupy np. KGW, Klub Melodie. 17. Budowa Cerkwi 18. Wielokulturowość 19. Powstawanie nowych miejsc pracy (piekarnia, tartak, Dolina Sadosiów, Dom weselny Łęпно) 20. Bogata oferta produktów rolnych 21. Zdrowa tradycyjna żywność 22. Położenie geograficzne 23. Baza noclegowa i rekreacyjna dla turystów (domy weselne, SPA, hotel) 24. Umiejętność korzystania z środków zewnętrznych poprzez projekty 25. Członkostwo w LGD 26. Sieć kanalizacyjna w Godkowie 27. Segregacja odpadów 28. Promocja poprzez lokalne wydawnictwo „Głos Pasłęka” 29. Porozumienie partnerskie ze Sławińskiem 	<ul style="list-style-type: none"> 15. W całej gminie nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa 16. Niedostateczna promocja lokalnych produktów, wyrobów, itp. 17. Niewystarczająca oferta kulturalna dla mieszkańców 18. Problemy z przekwalifikowaniem się osób odchodzących z rolnictwa 19. Brak gminnego ośrodka kultury 20. Niewystarczające środki na rozwój gospodarczy i społeczny gminy. 21. Rozległość terenu gminy i rozproszenie miejscowości 22. Izolacja (brak integracji) grup mniejszości 23. Słaba dostępność do Internetu 24. Słaba współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami
---	--

Rozdział IV

Wizja i cele rozwoju Gminy Godkowo

Wizja to koncepcja jej potencjału, wyobrażenie pożądanego przyszłości. Wizję można sformułować w kategoriach osiągania wyznaczonych celów respektując podstawowe zasady rozwoju lokalnego:

- 1) Wyrównywanie szans i podnoszenie jakości życia.
- 2) Wsparcie dla istniejących inicjatyw gospodarczych i społecznych.
- 3) Tworzenie nowych inicjatyw wspierających zrównoważony rozwój.
- 4) Tworzenie działań o szerokim zasięgu.
- 5) Tworzenie działań o długotrwałych efektach.
- 6) Działania profilaktyczne.

W trakcie prac nad strategią zrównoważonego rozwoju zespół partycypacyjny wypracował treść wizji rozwoju w zakresie przedsiębiorczości:

GMINA GODKOWO MIEJSCEM

- **ZAPEWNIAJĄCYM WYSOKI POZIOM ŻYCIA SPOŁECZNO-EKONOMICZNEGO MIESZKAŃCÓW.**
- **POSIADAJĄCYM DOBRE DROGI, PEŁNĄ INFRASTRUKTURĘ WODNO-KANALIZACYJNĄ**
- **POSIADAJĄCYM PRĘŻNIE ROZWINIĘTĄ GOSPODARKE ROLNĄ**
- **PRZYJAZNYM ŚRODOWISKU**
- **POSIADAJĄCYM DOBRZE ROZWINIĘTĄ BAZĘ TURYSTYCZNĄ, WYKORZYSTUJĄCĄ NATURALNE WALORY PRZYRODNICZE, HISTORYCZNE I KULTUROWE,**
- **POSIADAJĄCYM BOGATĄ OFERTĘ KULTURALNO-TURYSTYCZNĄ**
- **ZAPEWNIAJĄCYM AKTYWNYM I ZINTEGROWANYM MIESZKAŃCOM ROZWINIĘTĄ BAZĘ EDUKACYJNĄ, KULTURALNĄ I SPORTOWĄ,**

1. Przedsięwzięcia realizacyjne.

OBSZAR PROBLEMOWY I : GOSPODARKA LOKALNA

PRIORYTET I: WZROST WYKORZYSTANIA ZASOBÓW GOSPODARCZYCH I PRZYRODNICZYCH

CEL STRATEGICZNY I: PRAWIDŁOWA INFRASTRUKTURA ORAZ WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZO-KULTUROWYCH

<p>CEL OPERACYJNY 1.</p> <p>Tworzenie zagospodarowania przestrzennego planów</p>	<p>1. Rozwój zagospodarowania przestrzennego (poprzez tworzenie atrakcyjnych miejsc dla potencjalnych inwestorów np. farmy wiatrowe i inne przedsięwzięcia ekologiczne)</p> <p>2. Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godkowo w związku ze zmieniającymi się warunkami ekologicznymi – przyrodniczymi i prawnymi.</p> <p>3. Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod tereny nowej zabudowy mieszkaniowej oraz pod tereny inwestycyjne z alternatywnymi rozwiązaniami.</p>
<p>CEL OPERACYJNY 2:</p> <p>poprawa infrastruktury drogowej</p>	<p>1. Partnerstwo w realizacji inwestycji drogowych</p> <p>2. Spójna polityka właścicieli dróg</p> <p>3. Budowa drogi 513</p> <p>4. Dokończenie budowy drogi 1162N</p> <p>5. Uregulowanie kwestii własnościowych i podziału gruntów.</p> <p>6. Wykonanie ewidencji elektronicznej dróg i mostów gminnych.</p> <p>7. Uzupełnianie dokumentacji technicznej dotyczącej dróg i mostów gminnych.</p>
	<p>8. Polepszenie stanu dróg i mostów gminnych, powiatowych i krajowych.</p> <p>9. Inwentaryzacja oraz rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej</p> <p>10. Zwiększenie ilości wyodrębnionych w pasach drogowych ścieżek rowerowych oraz bezpiecznych przejść dla pieszych.</p> <p>11. Modernizacja istniejących i budowa nowych chodników na terenie gminy.</p>

<p>CEL OPERACYJNY 3:</p> <p>Właściwa gospodarka mieszkaniowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie „Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy”. 2. Pozyskanie dodatkowych lokali mieszkalnych w tym także socjalnych w procesie budowy lub adaptacji innych obiektów.
<p>CEL OPERACYJNY 4:</p> <p>Poprawa infrastruktury turystycznej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie stałej oferty pobytowej dla turystów 2. Modernizacja istniejących i stworzenie nowych szlaków pieszo-rowerowych na terenie Gminy Godkowo. 3. Zagospodarowanie zbiorników wodnych. 4. Podejmowanie inicjatyw oraz wspieranie projektów mających na celu stworzenie dodatkowej oferty rekreacyjno-turystycznej na bazie istniejących na terenie gminy obiektów zabytkowych. 5. Wspieranie inicjatyw zmierzających do udrożnienia i budowy infrastruktury towarzyszącej dla szlaków wodnych. 6. Działania dostosowujące bazę turystyczną do potrzeb turystów 7. Utworzenie Centrum Informacji Turystycznej i Produktu Lokalnego
<p>CEL OPERACYJNY 5:</p> <p>Rozwój przedsiębiorczości</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości (tereny, system podatkowy, inwestycje, infrastruktura, pozyskiwanie gruntów od Skarbu Państwa
	<ol style="list-style-type: none"> 2. Utworzenie punktu informacyjnego dla przedsiębiorców i osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej.

<p>CEL OPERACYJNY6: Aktywna współpraca z zagranicą</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskiwanie partnerów zagranicznych 2. Opracowanie i wykonanie materiałów promocyjno-informacyjnych. 3. Opracowanie kompleksowej oferty turystycznej. 4. Wspieranie inicjatyw oraz uczestnictwo w targach, pokazach, wystawach, konferencjach o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. 5. Wspieranie inicjatyw promujących walory i atuty Gminy
---	---

PRIORYTET II: OCHRONA ŚRODOWISKA

<p>CEL STRATEGICZNY II: DOBRY SYSTEM OCHRONY ŚRODOWISKA</p>	
<p>CEL OPERACYJNY 1: Bardzo dobrze rozwinięty system gospodarki odpadami stałymi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów.</i> 2. <i>Realizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Godkowo” z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest.</i> 3. <i>Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Godkowo</i>
	<ol style="list-style-type: none"> 4. <i>Wdrażanie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.</i> 5. <i>Sprawny system segregacji odpadów</i>

<p>CEL OPERACYJNY 2: Dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przyjęcie docelowej koncepcji kompleksowej gospodarki ściekami 2. Realizacja gminnego programu wsparcia finansowego budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. 3. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie . 4. Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków. 5. Sporządzenie dokumentacji rozbudowy sieci kanalizacyjnej i modernizacji oczyszczalni ścieków. 6. Sprawnie działające szamba
<p>CEL OPERACYJNY 3: pogłębianie świadomości ekologicznej społeczeństwa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Współpraca w organizacji projektów wspierających i promujących ochronę środowiska.</i> 2. <i>Rozpropagowanie nowego systemu gospodarki odpadami.</i>
<p>CEL OPERACYJNY 4: wspieranie pozostałych form ochrony środowiska</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Godkowo.</i> 2. <i>Opracowanie dokumentacji i realizacja projektów termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej.</i> 3. <i>Wspieranie inicjatyw zmierzających do realizacji zadań ochrony środowiska w aspekcie gospodarki wodnej.</i> 4. <i>Wspieranie inicjatyw zmierzających do inwentaryzacji, zabezpieczenia i promocji istniejących form ochrony przyrody.</i> 5. <i>Dobrze rozwinięty system energii odnawialnej</i> 6. <i>Wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia instalacji odnawialnych źródeł energii <u>(np. poprzez wymianę oświetlenia ulicznego na energooszczędne)</u></i>

CEL STRATEGICZNY III: ROZWÓJ KULTURY I SPORTU	
CEL OPERACYJNY 1: Bogata oferta kulturalna i sportowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozszerzenie działalności kulturalnej o nowe formy (koła, grupy i sekcje zainteresowań, pracownie). 2. Rozszerzenie edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę. 3. Zwiększenie plenerowych przedsięwzięć kulturalno-rozrywkowych. 4. Kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze. 5. Wspieranie rozwoju zainteresowań różnymi formami aktywności kulturalnej i artystycznej mieszkańców gminy. 6. Organizacja i udział reprezentantów Gminy Godkowo w przedsięwzięciach sportowych o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. 7. Stworzenie kalendarza imprez sportowych. 8. Efektywne wykorzystanie istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej. 9. Propagowanie, wspieranie i organizowanie różnych form aktywności sportowej.

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Angażowanie większej ilości wyspecjalizowanych instruktorów, trenerów, animatorów do prowadzenia przedsięwzięć w zakresie kultury ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich. 11. Podnoszenie kwalifikacji kadry zaangażowanej w działalność kulturalną zatrudnionej w zależności od potrzeb i kierunku rozwoju placówki. 12. Zwiększenie efektywności wykorzystania obiektów i wyposażenia infrastruktury kultury w celu zwiększenia dochodów poprzez udostępnienie tych elementów na potrzeby działalności komercyjnej. 13. Przeprowadzenie diagnozy, wybranie kierunków najważniejszych form współpracy z jednostkami pomocniczymi gminy. 14. Realizacja zadań w zakresie modernizacji, rozbudowy i remontów istniejącej bazy kulturalnej ze szczególnym uwzględnieniem świetlic wiejskich. 15. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach kultury i sportu 14. Doposażenie istniejących obiektów kulturalnych ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych systemów multimedialnych wpływających na poszerzenie możliwości spędzania wolnego czasu. 16. Budowa obiektów sportowych i modernizacja istniejącej bazy sportowej.
--	--

<p>CEL OPERACYJNY 2:</p> <p>Wysoki poziom edukacji</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostosowanie struktury organizacyjnej oświaty do aktualnych tendencji demograficznych w gminie. 2. Wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie realizacji zadań oświatowych. 3. Dopuszczenie placówek oświatowych w nowoczesne narzędzia i systemy wspierające proces dydaktyczny. 4. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach oświatowych. 5. Podejmowanie działań zmierzających do powstania na terenie gminy placówek opieki nad dziećmi do lat 3. 6. Budowa, rozbudowa i doposażenie bazy sportowej placówek oświatowych na terenie Gminy 7. Podnoszenie poziomu nauczania poprzez monitorowanie potrzeb oraz efektów wprowadzanych zmian w dziedzinie oświaty. 8. Zwiększenie oferty edukacyjnej w zakresie zajęć pozalekcyjnych. 9. Efektywne wykorzystywanie istniejącej bazy sportowej
---	--

PRIORYTET IV – PODNIESIENIE POZIOMU ŻYCIA SPOŁECZNO – EKONOMICZNEGO MIESZKAŃCÓW

CEL STRATEGICZNY IV – WYSOKI POZIOM ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY 1: Niskie bezrobocie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie systemu ulg podatkowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy w wybranych dziedzinach działalności gospodarczej. 2. Organizacja prac publicznych, interwencyjnych oraz społecznie – użytecznych na terenie Gminy Godkowo. 3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na przeprowadzenie szkoleń w celów przekwalifikowania i dostosowania do rynku pracy 4. Realizacja projektów mających na celu podniesienie i uzyskanie nowych kwalifikacji i predyspozycji zawodowych mieszkańców gminy. 5. Wspieranie inicjatyw i realizacja programów ukierunkowanych na wsparcie kobiet na rynku pracy. 6. Wzmocnienie motywacji do pracy. 7. Zorganizowanie warsztatów motywujących bezrobotnych do pracy. 8. Wprowadzenie systemu umożliwiającego dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej odpracowywanie zadłużenia wobec gminy. 9. Wzrost dochodów ludności, w tym dochodów z działalności turystycznej

<p>CEL OPERACYJNY 2:</p> <p>Wzrost aktywności społecznej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktualizowanie wykazu organizacji pozarządowych na terenie Gminy Godkowo. 2. Wspieranie inicjatywy utworzenia organizacji pozarządowych na rzecz społeczności gminnej o szerokim zakresie zadań statutowych. 3. Utworzenie centrum organizacji pozarządowych. 4. Zwiększenie nakładów na realizację gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. 5. Kontynuowanie i zwiększenie współpracy w ramach porozumień trójsektorowych podmiotów działających na rzecz rozwoju Gminy Godkowo. 6. Zwiększenie efektywności i koordynacji współpracy z organizacjami pozarządowymi w tym także prowadzenie doradztwa prawno-finansowego. 7. Podejmowanie przedsięwzięć zwiększających dostępność mieszkańców do infrastruktury szerokopasmowego Internetu oraz innych technologii teleinformatycznych. 8. Mobilizacja społeczeństwa poprzez prezentowanie dobrych praktyk w zakresie działań na rzecz lokalnych środowisk. 9. Organizowanie przedsięwzięć inicjujących współpracę ludzi w różnym wieku i pochodzących z różnych środowisk w celu integracji i wymiany doświadczeń. 10. Wprowadzenie systemu wsparcia merytorycznego, prawnego, organizacyjnego dla osób postrzeganych w środowisku lokalnym za liderów. 11. Pomoc w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji przez liderów poprzez udział w profesjonalnych szkoleniach, treningach, warsztatach.
---	--

	12. Zwiększanie motywacji do podejmowania działalności w obszarze turystyki
CEL OPERACYJNY 3: integracja społeczna grup wykluczonych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Baza lokalowa (wykorzystanie istniejących miejsc lokalowych: biblioteka publiczna, świetlice wiejskie, świetlice szkole) 2. Tworzenie miejsc pracy 3. Wspieranie inicjatyw mających na celu realizację programów zakładających współpracę międzypokoleniową mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem integracji grup zagrożonych wykluczeniem 4. Wspieranie inicjatyw zmierzających do wprowadzenia różnorodnych form aktywności zawodowej.

<p>CEL OPERACYJNY 4:</p> <p>Bezpieczeństwo publiczne działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa 2. Zwiększenie efektywności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. 3. Zwiększenie efektywności wychowania komunikacyjnego wśród dzieci i młodzieży. 4. Realizacja przedsięwzięć wspierających wzrost świadomości i przeciwdziałanie zagrożeniom w aspekcie obowiązujących przepisów prawa (budowlanego, ppoż., bhp). 5. Wdrażanie programów wspierających 6. przeciwdziałanie zagrożeniom cywilizacyjnym. 7. Zwiększenie efektywności wychowania 8. komunikacyjnego wśród dzieci i młodzieży. 9. Poprawa ochrony przeciwpożarowej w gminie w aspekcie modernizacji bazy oraz wyposażenia jednostek OSP. 10. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym. 11. Rozbudowa systemów monitoringu (wykorzystanie OSP do realizacji w/w priorytetu)
---	---

Rozdział VII

Monitoring, kontrola i ocena efektów realizacji ustaleń Strategii

Dla skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013-2020 niezbędne jest stworzenie systemu stałego monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji jej ustaleń (celów rozwoju i kierunków działań). Jednocześnie system ten może być wykorzystywany do ciągłego śledzenia zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu gminy, jak i wewnątrz niej, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiągnięcie przyjętych celów rozwoju. Generalnie rzecz biorąc, systemy monitoringu i kontroli służą do wykrywania:

- istniejących, bądź możliwych tendencji i zdarzeń powodujących zakłócenia w wykonywaniu decyzji wynikających z przyjętych ustaleń Strategii,
- negatywnych konsekwencji tychże decyzji dla jakości życia mieszkańców i warunków funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz stanu środowiska przyrodniczego i zagospodarowania przestrzeni,
- stopnia rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i kierunkami działań a ich wykonaniem.

Monitoring i kontrola realizacji ustaleń Strategii służy więc rozwiązywaniu problemów, gdyż nastawione są one na ich wykrywanie oraz zapobieganie ich skutkom. Pozwala to na zwiększenie zdolności władz Gminy Godkowo do szybkiej i skutecznej reakcji na zmiany zachodzące zarówno w otoczeniu, jak i wewnątrz niej.

1. Monitoring i kontrola realizacji Strategii

Monitoring jest procesem systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażania ustaleń Strategii. Stanowi on narzędzie wspomagające procesy zarządzania gminą, podejmowania decyzji rozwojowych i przewidywania ewentualnych zagrożeń realizacyjnych. Innymi słowy, istotą procesu monitoringu i kontroli jest stwierdzenie, czy wynik naszego działania (efekt końcowy) jest zgodny z zamierzeniami (cele i kierunki działań) oraz czy wszystkie czynności i środki zastosowanie w działaniu były potrzebne do osiągnięcia zamierzonego stanu. Jest to ciągły proces, który składa się z trzech współzależnych faz, z zachowaniem poniższej sekwencji:

Faza 1 - MONITORING STANU. Jego efektem jest permanentna diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Godkowo, dokonywana w poszczególnych dziedzinach i przekrojach. Warunkiem jego przeprowadzenia jest dostępność w miarę kompletnych danych źródłowych, w tym wskaźników statystycznych najbardziej charakterystycznych dla wybranych zjawisk

ze sfery społeczno-gospodarczej. Monitoring stanu należy prowadzić w sposób permanentny.

Faza 2 - MONITORING DZIAŁAŃ. Jest to pośrednia faza procesu monitoringu STRATEGII. Polega na ewidencjonowaniu planowanych, podejmowanych i zrealizowanych kierunków działań w celu ich późniejszej analizy ilościowo-jakościowej. Monitoring działań należy prowadzić w sposób permanentny.

Faza 3 - MONITORING REALIZACJI CELÓW. Jest ściśle związany z zasadą oceny *ex post*. Jego istotą jest wyciąganie wniosków z tego:

- co zostało, a co nie zostało zrobione,
- określenie przyczyn tego stanu rzeczy,
- modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele (operacyjne i strategiczne).

Ma on więc na celu systematyczne analizowanie stanu zaawansowania realizacji poszczególnych kierunków działań i ich zgodności ze sformułowanymi celami. W ocenie tej należy przyjąć za podstawę analizę wskaźników bezpośrednio korespondujących z poszczególnymi kierunkami działań. Monitoring realizacji celów należy prowadzić w sposób cykliczny (np. raz do roku).

Taki trzystopniowy sposób podejścia zapewni możliwie pełną, bieżącą informację na temat ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Godkowo oraz zrealizowanych, podjętych lub planowanych przedsięwzięć realizacyjnych.

Monitoring realizacji ustaleń Strategii prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym. MONITORING RZECZOWY obejmować będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp w realizacji zapisanych w Strategii zadań oraz umożliwiać będzie oceny ich wykonania w odniesieniu do celów rozwoju. Będzie się on posługiwał dwoma rodzajami wskaźników, a mianowicie:

- **WSKAŹNIKAMI PRODUKTU** (dostarczają informacji o dobrach lub usługach wytworzonych w wyniku realizacji przedsięwzięć) - opisują one rzeczy materialne lub usługi powstałe bezpośrednio w wyniku ich realizacji, np. długość zmodernizowanych dróg, liczba wybudowanych miejsc parkingowych,
- **WSKAŹNIKAMI REZULTATU** (dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji przyjętych kierunków działań) - opisują one bezpośrednio i natychmiastowe efekty (korzyści) wynikające z ich realizacji, np. liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej.

Natomiast **MONITORING FINANSOWY** obejmować będzie ocenę racjonalności i sprawności wydatkowania środków finansowych (własnych i zewnętrznych) na realizację ustaleń

zawartych w Strategii.

Monitoring i kontrola realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Godkowo na lata 2012-2020 będą obejmowały w szczególności:

- zbieranie i interpretowanie (oceny) danych opisujących postęp i efekty realizowanych kierunków działań,
- bieżący nadzór, kontrolę i ocenę realizacji poszczególnych kierunków działań,
- wczesne diagnozowanie trudności mogących mieć niekorzystny wpływ na realizowane kierunki działań, zwłaszcza na ich terminowość i ostateczne koszty realizacji,
- korygowanie i modyfikowanie kierunków działań jeśli nie ma szans i możliwości ich wykonania,
- weryfikację zgodności założonych planów finansowych z faktyczną ich realizacją,
- weryfikację zgodności uzyskiwanych efektów z założonymi celami,
- ocenę efektywności wykorzystania środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu gminy i aktualizację prognoz finansowych,
- aktualizację i uzupełnianie zapisów Strategii, w zależności od pojawiających się zewnętrznych i wewnętrznych merytorycznych przyczyn,
- sporządzanie przez Wójta Godkowa raportu z realizacji ustaleń Strategii (raz na dwa lata) i jego przekazywanie do Rady Miejskiej w Godkowie, a także upowszechnianie wśród mieszkańców.

Monitoring i kontrola realizacji ustaleń Strategii mają, więc za zadanie szybko wykrywać tendencje i zdarzenia mogące mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji, zapisanych w Strategii, celów rozwoju i kierunków działań.

Efekty monitoringu i kontroli realizacji ustaleń Strategii, zostaną przedstawione w postaci raportu, będącego podstawą do oceny postępu we wdrażaniu ustaleń strategicznych. W zależności od wyniku tej oceny wnioski zawarte w raporcie powinny sygnalizować potrzebę:

- intensyfikacji, bądź ograniczenia podejmowanych kierunków działań,
- aktualizacji i modyfikacji zapisów Strategii,
- kontynuacji dotychczasowych kierunków działań (planowanych przedsięwzięć).

2. Ocena efektów realizacji

Ocena efektów realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Godkowo na lata 2012-2020 umożliwi - poprzez odpowiednio dobrany system wskaźników - badać rezultaty (postępy) w zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy. Będzie ona prowadzona w dwóch aspektach:

- bieżąca (on-going) - ocenie tej będą podlegać poszczególne kierunki działań w trakcie ich realizacji,
- ex-post - ocenie tej będą podlegać poszczególne kierunki działań po ich zakończeniu.

Przy ocenie efektów realizacji ustaleń Strategii należy uwzględnić następujące trzy kryteria:

- skuteczności, co pozwala określić, czy i na ile cele zapisane w Strategii zostały osiągnięte,
- efektywności, co pozwala porównać zasoby zaangażowane przy realizacji danego kierunku działań z rzeczywistymi osiągnięciami (rezultatami) - jest to stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów,
- korzystności, co pozwala ocenić faktyczne efekty z realizacji danego kierunku działań - jest to ocena „salda” skutków pozytywnych i negatywnych powstałych w wyniku jego realizacji.

Ocena efektów zdefiniuje również czynniki, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia we wdrażaniu poszczególnych kierunków działań (planowanych przedsięwzięć), a także określi rekomendacje i proponowane zmiany w zapisach Strategii. Szczególną uwagę należy zwrócić na sposób rozpowszechniania wyników tej oceny tak, aby dotarły one do jak najszerszego grona mieszkańców gminy i zlokalizowanych na jej terenie podmiotów gospodarczych oraz innych zainteresowanych podmiotów.

3. Zestaw wskaźników

W celu ułatwienia monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Godkowo na lata 2012-2020 należy posługiwać się zestawem wskaźników (produktu i rezultatu). Wskaźniki te mogą także służyć do monitorowania i oceny sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Godkowo. Poniżej przedstawiono zestaw niezbędnych wskaźników (należy je obliczać corocznie):

WSKAŹNIKI O CHARAKTERZE OGÓLNYM:
Liczba ludności ogółem
Struktura ludności według płci
Struktura ludności według wieku
Struktura ludności według grup ekonomicznych - ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym
Przyrost naturalny ludności
Saldo migracji (różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań)
Dochody ogółem budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Dochody własne budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Wydatki inwestycyjne z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu gminy
Wielkość zadłużenia budżetu gminy w stosunku do wymogów ustawowych
Liczba projektów gminy współfinansowanych środkami pomocowymi Unii Europejskiej (szt.)
Wielkość środków finansowych pozyskanych przez gminę z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (w tys. zł)
OBSZAR: GOSPODARKA LOKALNA
PRIORYTET I: WZROST WYKORZYSTANIA ZASOBÓW GOSPODARCZYCH I PRZYRODNICZYCH
CEL STRATEGICZNY I : ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
CEL OPERACYJNY I: TWORZENIE PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
Odsetek powierzchni gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w stosunku do powierzchni, która powinna być nimi objęta
Wolne tereny do zagospodarowania pod funkcje mieszkaniowe, produkcyjno-usługowe i rekreacyjno-wypoczynkowe (ha)
Zasób niezabudowanych gruntów komunalnych (ha)
Stan wyposażenia niezabudowanych gruntów komunalnych w urządzenia infrastruktury technicznej (opis poszczególnych nieruchomości gruntowych)
Wielkość środków finansowych z budżetu gminy wydatkowanych na uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych - produkcja, handel, usługi, mieszkalnictwo (zł)
CEL OPERACYJNY 2: Poprawa infrastruktury drogowej
Długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych (km)
Odsetek długości dróg gminnych o nawierzchni twardej w stosunku do ogólnej długości dróg gminnych
Odsetek dróg gminnych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających

Odsetek dróg powiatowych - przebiegających przez teren gminy - poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
Odsetek dróg wojewódzkich - przebiegających przez teren gminy - poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
Liczba nowo wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (mosty, skrzyżowania, itp.)
Natężenie ruchu pojazdów na drogach tranzytowych przebiegających przez gminę (pojazdów /dobę)
Natężenie hałasu generowanego przez ruch kołowy na drogach tranzytowych przebiegających przez gminę (decybele)
Liczba wybudowanych ogólnodostępnych miejsc parkingowych (szt.)
Długość wybudowanych chodników (km)
Liczba wybudowanych punktów świetlnych - oświetlenia ulicznego (szt.)
Liczba wybudowanych i zmodernizowanych przejść dla pieszych (szt.)
Liczba wybudowanych i zmodernizowanych zatok autobusowych (szt.)
Liczba wybudowanych sygnalizacji świetlnych (szt.)
Długość ścieżek rowerowych (km)
CEL OPERACYJNY 3: Gospodarka mieszkaniowa
Liczba mieszkań ogółem na 1000 mieszkańców
Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie i na 1 izbę
Ogólna liczba nowych mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców
Liczba wybudowanych mieszkań komunalnych, w tym socjalnych (szt.)
CEL OPERACYJNY 4: Poprawa infrastruktury turystycznej
Liczba podmiotów gospodarczych w branży turystycznej do liczby podmiotów ogółem (szt.)
Liczba gospodarstw agroturystycznych (szt.)
Liczba gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi (szt.)
Liczba miejsc noclegowych i gastronomicznych (szt.)

Liczba turystów na 1000 mieszkańców
Liczba kilometrów tras rowerowych
CEL OPERACYJNY 5: Rozwój przedsiębiorczości
Liczba stref ekonomicznych (szt.)
Ilość gruntów włączonych do strefy ekonomicznej (ha)
Liczba osób korzystających z punktu informacyjnego dla przedsiębiorcy (osoby)
Liczka osób korzystających z funduszy doręczeniowo-pożyczkowych (osoby)
CEL OPERACYJNY 6: Aktywna promocja i współpraca z zagranicą
Liczba imprez promujących lokalne produkty turystyczne i kulturowe oraz liczba uczestników tych imprez (szt.)
Liczba i rodzaj materiałów promocyjnych
CEL STRATEGICZNY II: SYSTEM OCHRONY ŚRODOWISKA
CEL OPERACYJNY 1: Rozwinięty system gospodarki odpadami stałymi
Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w ciągu roku w przeliczeniu na jednego mieszkańca (kg/M/rok)
Liczba gospodarstw domowych objętych programem selektywnej zbiórki odpadów (szt.)
Odsetek odpadów komunalnych poddanych segregacji i odzyskiwaniu surowców wtórnych (recyklingowi) w stosunku do ogółu wytworzonych odpadów
Liczba punktów skupu surowców wtórnych (szt.)
Liczba nielegalnych wysypisk śmieci (szt.)
Liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk śmieci (szt.)
Liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów (szt.)
Ilość zlikwidowanych wysypisk
CEL OPERACYJNY 2: Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i infrastruktury unieszkodliwiania nieczystości płynnych
Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (km)

Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przepompowni ścieków (szt.)
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików) do sieci kanalizacji sanitarnej (szt.)
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej
Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (szt.)
Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalni ścieków (m3)
Ilość ścieków nieoczyszczonych (m3)
Wykorzystanie zdolności produkcyjnej oczyszczalni ścieków (%)
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.)
Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej (km)
Stosunek długości sieci wodociągowej do sieci kanalizacyjnej (%)
CEL OPERACYJNY 3: Pogłębianie świadomości ekologicznej społeczeństwa
Liczba i rodzaj spotkań edukacyjnych i informacyjnych
Liczba programów, ulotek, plakatów o tematyce ekologicznej (szt.)
Liczba szkoleń i akcji proekologicznych (szt.)
Liczba osób, w tym uczniów uczestniczących w konkursach związanych z ochroną środowiska (osoby)
Liczba uczniów uczestniczących w tzw. „zielonych szkołach” (osoby)
CEL OPERACYJNY 4: Wspieranie pozostałych form ochrony środowiska
Ilość i rodzaj form ochrony przyrody na terenie Gminy Godkowo
Odsetek terenów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni gminy
Powierzchnia terenów zieleni (ha)
Odsetek terenów zieleni, w tym lasów w ogólnej powierzchni gminy
Powierzchnia gruntów planowanych pod zalesienia i zalesionych (ha)
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji w stosunku do ogólnej powierzchni gminy (%)

Powierzchnia zrekultywowanych i zagospodarowanych gruntów w stosunku do ogólnej powierzchni tego wymagającej (%)
Liczba budynków, w których wymieniono pokrycia azbestowe (szt.)
Liczba zamontowanych instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (szt.)
Liczba i długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych (szt., km)
Liczba gospodarstw i innych podmiotów o poprawionych warunkach dostępu do sieci elektroenergetycznej (szt.)
Liczba kotłowni przystosowanych do wykorzystania paliw ze źródeł odnawialnych (szt.)
Długość nowo wybudowanej sieci gazowej (km)
Liczba nowo wykonanych przyłączy do sieci gazowej (szt.)
Odsetek zgazyfikowania gminy
Ilość i rodzaj zastosowanych ekologicznych form energii odnawialnej
OBSZAR : SPOŁECZNOŚĆ
PRIORYTET III ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ
CEL STRATEGICZNY III: ROZWÓJ KULTURY I SPORTU
CEL OPERACYJNY 1: BOGATA OFERTA KULTURALNA I SPORTOWA
Liczba imprez kulturalnych i sportowych (szt.)
Liczba osób korzystających z imprez kulturalnych i sportowych (osoby)
Liczba realizowanych projektów (szt.)
Liczba środków przeznaczonych na ofertę kulturalną i sportową (zł)
Liczba instytucji kultury (szt.)
Liczba zatrudnionych specjalistów ds. kultury (osoby)
Liczba zrealizowanych projektów (szt.)
Liczba sportowców biorących udział w zawodach (osoby)
Liczba osób otrzymujących stypendium sportowe (osoby)

Liczba sportowców biorących udział w zawodach (osoby)
Liczba osób otrzymujących stypendium sportowe (osoby)
Liczba przedsięwzięć gminnych konsultowanych z mieszkańcami lub ich reprezentantami (szt.)
Środki z budżetu gminy przeznaczone na realizację inicjatyw obywatelskich i wspieranie działalności organizacji pozarządowych (zł)
CEL OPERACYJNY 2: WYSOKI POZIOM EDUKACJI
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym
Liczba uczniów w szkołach podstawowych i w gimnazjach - ogółem i w rozbięciu na poszczególne placówki (osoby)
Przeciętny koszt utrzymania ucznia w gminnych placówkach oświatowych - przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja (zł/rocznie)
Liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela i na 1 oddział
Liczba uczniów w szkołach przypadająca na 1 komputer z dostępem do Internetu.
Ilość pomocy dydaktycznych (szt.)
Liczba placówek opieki na dziećmi do lat 3 (szt.)
Liczba zmodernizowanych obiektów oświatowych (szt.)
Liczba ankiet w zakresie potrzeb w dziedzinie edukacji (szt.)
Ilość zajęć pozalekcyjnych (szt.)
PRIORYTET IV: POZIOM ŻYCIA SPOŁECZNO-EKONOMICZNEGO MIESZKAŃCÓW
CEL STRATEGICZNY I: WYSOKI POZIOM ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
CEL OPERACYJNY 1: Niskie bezrobocie
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (osoby)
Liczba utworzonych miejsc pracy przez przedsiębiorców korzystających z ulg (etaty)
Liczba osób zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych (osoby)

Liczba utworzonych nowych miejsc pracy (etaty)
Liczba pracujących ogółem (szt.), w tym według sektorów ekonomicznych (w %): <ul style="list-style-type: none"> ▪ rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, rybołówstwo, ▪ przemysł, ▪ budownictwo, ▪ usługi rynkowe, ▪ usługi nierynkowe
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem (szt.)
Liczba pozyskanych inwestorów i rodzaj ich działalności (szt.)
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Przeciętna liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot gospodarczy
Liczba miejsc pracy dla niepełnosprawnych (szt.)
Stopa bezrobocia (%)
Udział ludzi młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Liczba osób i rodzin objęta pomocą społeczną (szt.)
Odsetek osób i rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy
Przeciętna kwota świadczeń z pomocy społecznej na 1 korzystającego (zł)
Liczba ogłoszonych projektów dla osób długotrwale bezrobotnych (szt.)
Liczba gospodarstw domowych wyposażonych w sprzęt informatyczny (szt.)
Liczba gospodarstw posiadających dostęp do infrastruktury szerokopasmowego Internetu (szt.)
CEL OPERACYJNY 2: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ
Liczba organizacji pozarządowych
Wysokość środków na realizację programu współpracy z organizacjami pozarządowymi (zł)
Liczba porozumień trójstronnych podmiotów działających na rzecz rozwoju Gminy Godkowo
Liczba stowarzyszeń działających na rzecz gminy o szerokim zakresie zadań statutowych (zł)

CEL OPERACYJNY 3: INTEGRACJA GRUP WYKLUCZONYCH
Liczba osób biorących udział w warsztatach profilaktycznych (osoby)
Liczba inicjatyw aktywizujących społeczeństwo (szt.)
Liczba zatrudnionych psychologów i terapeutów (osoby)
Liczba świetlic socjoterapeutycznych (szt.)
CEL OPERACYJNY 4: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE DZIAŁANIA EDUKACYJNE I PROFILAKTYCZNE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA
Liczba programów profilaktycznych (szt.)
Liczba uczniów biorących udział w działaniach profilaktycznych (osoby)
Liczba uczestników wychowania profilaktycznego (osoby)
Liczba przestępstw i wykroczeń ogółem (szt.) i na 1000 mieszkańców
Odsetek wykrywanych przestępstw w stosunku do zgłoszonych przez mieszkańców
Liczba programów przeciwdziałania przestępczości i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (szt.)
Liczba zmodernizowanych remiz oraz wyposażenia w sprzęt p. poż. (szt.)
Liczba jednostek OSP gotowych do akcji ratowniczo-gaśniczych (szt.)
Wartość uratowanego mienia (tys. zł)
Liczba miejsc monitorowanych (szt.)
Liczba przychodni zdrowia, świadczących usługi medyczne w ramach NFOZ (szt.)
Liczba ludności przypadająca na 1 lekarza i na 1 pielęgniarkę

Tak określone wskaźniki produktu i rezultatu pozwalają na ukazanie dynamiki zachodzących zmian w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Godkowo w czasie oraz stopień zaawansowania realizacji przyjętych celów strategicznych i kierunków działań. Powyższe wskaźniki można również stosować do porównań z innymi gminami, średnią dla Powiatu Elbląskiego i gmin wiejskich Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Polski.

Bezpośredni nadzór nad realizacją ustaleń Strategii należeć będzie do Wójta Godkowa, zaś bieżący nadzór sprawować będzie wyznaczony pracownik Urzędu Gminy

w Godkowie - **koordynator realizacji Strategii**. Do jego zadań będzie należało:

- bieżąca koordynacja, kontrola i analiza realizacji ustaleń Strategii,
- stała obserwacja zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju gminy,
- monitoring realizacji ustaleń Strategii- pozyskiwanie i przetwarzanie niezbędnych danych,
- ocena efektów realizacji ustaleń Strategii - analiza wskaźników (produktu i rezultatu) zawartych w powyższym zestawieniu,
- przygotowywanie raportów z realizacji ustaleń Strategii i ich przekazywanie Wójtowi Godkowa,
- identyfikacja i analiza rozbieżności pomiędzy założeniami strategicznymi a osiągniętymi rezultatami oraz określanie rodzajów działań naprawczych,
- aktywne poszukiwanie źródeł finansowania poszczególnych kierunków działań zawartych w Strategii, w tym środków pomocowych Unii Europejskiej.

Informacje zebrane w ten sposób, pomimo ich czysto informacyjnego charakteru, pozwolą na śledzenie zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń Strategii oraz podjęcie działań naprawczych w przypadku wystąpienia trudności w ich realizacji.

Podmiotem periodycznie (raz na dwa lata) kontrolującym i oceniającym przebieg realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Godkowo na lata 2013-2020 będzie Rada Gminy w Godkowie i jej poszczególne komisje.

Przewodnicząca Rady

Ela Krystyna Jankowiak